

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
P S 1 1 1 G	1 0 0 0	2 0 1 8 - 0 4 - 0 7
Kursnamn	Psykologi GR (A), Kris och katastrofpsykologi för individ...	
Provnamn	PS111G, Kris- & katastrofpsykologi, individ & grupp, del 1	
Ort	Östersund	
Termin	V18	
Ämne	Psykologi	

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Avdelningen för psykologi
Campus Östersund

OMTENTAMEN: Psykologi GR (A), Kris och katastrofpsykologi för individer och grupper, DEL 1, PS111G, VT-2018

Välkommen till detta andra tentamenstillfälle!

Datum: lördagen den 7 april 2018

Hjälpmedel: inga

Maxpoäng: 62 poäng

Examinator: Kerstin Weimer

Innan Du sätter igång, tänk på följande:

- Läs frågorna noggrant och skriv dina svar tydligt och läsligt. Börja besvara varje ny fråga på ett *nytt* pappersark
- Tänk på att skriva din kod på varje nytt blad.
- Dina svar ska ha en tydlig förankring i litteraturen (kursböcker, föreläsningmaterial, artikel)

Lycka till!

Kerstin

1. När det gäller bemötande av människor som drabbas av en kris, katastrof eller svår händelse finns idag en stor kunskap inom området för *krisstöd*.
I kurslitteraturen beskrivs *krisstöd* främst av Brolin, Calleberg & Westrell (2016) och Hedrenius & Johansson (2013) men även av Socialstyrelsen (2008). Redogör för hur Socialstyrelsen definierar begreppet *krisstöd*. Vad syftar man på när man ger *krisstöd* och vad kan krisstödet bestå av? (4 poäng)
2. Det är inte krisen, katastrofen eller den svåra händelsen i sig som avgör hur en person reagerar på den, utan reaktionerna avgörs av personens upplevelse och hur den tolkar händelsen.
  - a) Vad och vilka faktorer kan påverka hur en person reagerar på en krishändelse? Ange minst fyra relevanta faktorer. (4 poäng)
  - b) När vi hamnar i en traumatisk eller hotfull situation aktiveras kroppens "kamp- och flyktreaktion" ("fight – or flight response") som består av ett stort antal kroppsliga reaktioner. Samtidigt sker en mängd olika mentala och känslomässiga reaktioner som bland annat beskrivs av Brolin, Calleberg & Westrell (2016) samt av National Child Traumatic Stress Network & National Center for PTSD, 2006 citerad i Hedrenius & Johansson (2013). Ange minst åtta sådana mentala och känslomässiga reaktioner. (8 poäng)
3. Vad gäller barn och trauma så börjar påverkan på barnet redan som embryo i den miljö som omger det i och utanför moderkakan. Från födseln startar formandet av barnets nära relationella band med en eller flera andra människor. Denna tidiga anknytning i form av nära känslomässiga band är avgörande för barnets normala utveckling. Beskriv vilka konsekvenser en bristande anknytning (emotionell försummelse) kan medföra för ett barns utveckling och förmåga att hantera svåra händelser. (8 poäng)
4. Krisreaktioner hos barn kan skilja sig från hur vuxna reagerar på svåra händelser. Ange några specifika drag i den kognitiva, sociala och emotionella utveckling som sker hos skolbarn mellan 6 och 12 år och som i sin tur kan präglade deras sätt att reagera på kriser. (4 poäng)
5. Vissa personer har svårt att återhämta sig efter en kris, ett trauma eller en svår händelse vilket betyder att de ligger kvar på höga nivåer av kroppsliga reaktioner enligt "kamp- och flyktreaktion" även en lång tid efter händelsen. Dessa personer kan uppfylla kriterierna för diagnosen Post Traumatic Stress Disorder (PTSD) enligt DSM-5 av American Psychiatric Association, (2014).
  - a) Ange och beskriv de fem huvuddimensioner som ingår i diagnosen PTSD. (10 poäng)
  - b) Enligt Dyregrov (2002) finns ett antal riskfaktorer för att utveckla PTSD. Ange minst fem av dessa riskfaktorer. (5 poäng)

6. För att kunna förbereda oss på, eller undvika, vissa kriser och svåra händelser förutsätter det att vi tar varningar som ges på allvar. Det väsentliga är hur vi uppfattar och tolkar en eventuell riskbild, vår *riskperception*. Enander (2005) beskriver i Johansson & Küller (2005) att vad som betraktas som risker och faror skiljer sig mellan olika samhällen och tidsperioder. Redogör för hur Enander beskriver riskbilden i dagens moderna samhälle. (5 poäng)

7. Ett effektivt ledarskap i vardagen kan underlätta hanteringen av en krissituation i en organisation. Kurslitteraturens Brolin, Calleberg & Westrell (2016), beskriver i en modell av Larsson & Kallenberg (2006) olika ledarstilar: *icke-ledarskap*, *utvecklande ledarskap* och *konventionellt ledarskap*. Beskriv var och en av dessa ledarskapsstilar och vilka konsekvenser de kan ha i krissituationer (6 poäng)

8. Människor skiljer sig åt avseende *resiliens*, förmågan till återhämtning, att återgå till sin tidigare funktionsnivå. I kurslitteraturens Hedrenius & Johansson (2013) betonas några centrala teorier som används för att undersöka och beskriva motståndskraft hos individer efter svåra och traumatiska händelser.
  - a) Redogör för den modell över psykisk stress och förlustspiraler som Stevan Hobfoll har formulerat. (4 poäng)
  - b) Inom psykotraumatologin används begreppet *posttraumatisk tillväxt*. Beskriv vad som menas med detta begrepp. (4 poäng)